

ЕНЕРГО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВПЛИВ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФОРМ НА ЛЮДИНУ

Денисенко Ю.М., к. арх., доцент кафедри ОА і ДАС
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Тел.: +38(095)707-13-29

Жежуленко І. А., студентка АХІ ОДАБА

Сирбу М.П., студентка АХІ ОДАБА

Анотація. У статті аналізуються архітектурні дослідження та дослідження інших наукових напрямків, присвячені вивченню енерго-інформаційного впливу геометричних форм на людей.

Ключові слова: архітектура, розвиток архітектури, закономірності розвитку архітектури, енерго-інформаційний вплив, архітектурна форма, геометричні форми.

Резюме. В статье анализируются архитектурные исследования и исследования других научных направлений, посвященные экспериментам и анализу энерго-информационного воздействия геометрических форм на человека. Данное исследование можно рассматривать как актуальное направление научных исследований, призванных принести в теорию и практику искусства, дизайна и архитектуры знания, могущие помочь создать среду жизнедеятельности человека, более гармоничную самому человеку и природе.

Актуальність теми. Люди сучасного грубо матеріалістичного періоду розвитку цивілізації втратили багато цінних знань та вмінь і створюють середовище і окремі форми, керуючись, перш за все, матеріальною функціональністю, економічною вигідністю, і в дуже рідких випадках – психологічним сприйняттям, як матеріальним проявом не зовсім зрозумілих їм психологічних реакцій.

Але знання людства, що накопичувались тисячоліттями, які фрагментарно дійшли до нашого часу, все ж потребують певного наукового аналізу і науково організованих досліджень, впровадження результатів яких дозволить зробити створюване людиною архітектурне середовище більш гармонійним людині і природі, більш наближеним до мало досі зрозумілих об'єктивних законів існування Всесвіту.

Проблема дослідження. Проблемою дослідження є відсутність узагальнення досягнень досліджень, присвячених впливу певних геометричних форм на людей, а саме енерго-інформаційного впливу.

Об'єкт дослідження. Геометричні форми, як джерела випромінювання певних видів енергії.

Предмет дослідження. Енерго-інформаційний вплив геометричних форм на біологічні організми.

Наукова новизна. Зроблено критичний аналіз наукових розробок та інших даних з питань енерго-інформаційного впливу геометричних форм на людей і виявлено коло розроблених питань і питань, які ще чекають свого опрацювання. Проведено експеримент, що засвідчує особливості енерго-інформаційного впливу певних форм на процеси росту біологічних організмів, зокрема на процес пророщення пшеничного зерна.

Мета роботи. Проаналізувати і узагальнити досягнення попередників у питаннях енерго-інформаційного впливу геометричних форм на людину і довести існування такого впливу.

Завдання роботи. Проаналізувати архітектурні, а також дослідження інших напрямків науки, присвячені експериментам та аналізу енерго-інформаційного впливу

геометричних форм на людей. Провести експеримент, який би підтверджував наявність енерго-інформаційного впливу певних геометричних форм на біологічні організми.

Методи дослідження. В роботі використані методи роботи з літературними джерелами, методи класифікації та критичного аналізу, метод наукового експерименту, опису та порівняльного аналізу.

Зв'язок теми з науковими програмами. Робота виконана у зв'язку з комплексними планами НДР ОДАБА, кафедри ОА і ДАС АХІ ОДАБА, згідно з науковою темою кафедри ОА і ДАС «Закономірності розвитку архітектури і формування архітектурного середовища».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публікація спирається на ряд праць, які є літературною базою даного дослідження [1–4] та продовжує серію публікацій, присвячених проблемам взаємовідносин енерго-інформаційного впливу і сучасної архітектури [5].

Як зазначають в своїй праці «Влияние архитектурных форм на эмоциональное состояние человека» Р. С. Чудновец та Н. А. Ткач [1], «прості форми, складні форми, форми з гострими кутами чи повністю закруглені – все це люди сприймають по-різному, інколи свідомо, інколи не свідомо, все це впливає на життєдіяльність людей, емоції, поведінку, думки, настрої. Іноді простір навколо людини може пригнічувати її стан, викликати дискомфорт, чи навпаки, сприяти працездатності, допомогти сконцентруватись». Вплив геометричних форм на психологічний і навіть фізіологічний стан людей помітили і широко застосовували в проектуванні будівель і споруд, в організації інших важливих сторін буття ще в стародавні часи.

Важливим дослідженням психологічного впливу геометрії форми простору інтер'єра на життєдіяльність людини є дисертаційне дослідження Бурдіної Наталії Олександрівни [2].

Ю.М. Денисенко розглядає дві причини психологічної реакції організму на вплив середовища, середовищних об'єктів та певних дій: в ряді випадків причиною психологічної реакції є асоціативна реакція, коли спрацьовує механізм рефлексії на певний фізичний стан, що існує в пам'яті і породжує певні розумові психологічні образи, певний фізичний чи ментальний досвід; в інших випадках логічним є існування енергетичних впливів будь-яких видів і рівнів (радіаційного, електро-магнітного, випромінювань геопатогенних і геопозитивних зон, можливо, також енерго-інформаційних впливів геометричних форм, кольорів і т.д. на фізіологічну систему людини). При цьому певний фізіологічний стан людини, в свою чергу, стає причиною психологічного стану (рис.1).

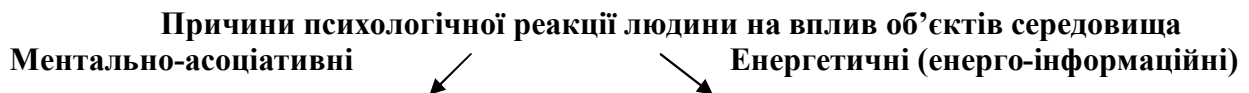

Рис. 1. Причини психологічної реакції людини на вплив об'єктів середовища

Можливо, в певних ситуаціях діють окремо причини ментально-асоціативні, в певних – енергетичні, в деяких ситуаціях (а може навіть і завжди) ці причини спрацьовують одночасно. Але для спрощення процесів вивчення психологічного впливу середовища і середовищних форм на людину ці дві групи причин краще досліджувати окремо. Дане дослідження присвячене саме енерго-інформаційному впливу геометричних форм на людей.

Ще в стародавні часи було помічено вплив певних форм на людей. За даними [3] сторони піраміди створюють екранування від зовнішнього поля землі і концентруючи енергію, направляють її до вершини. Те ж джерело стверджує, що «куполоподібні форми, наприклад, куполи староруських церков чи візантійських базилік, а також куполи мечетей мають зовсім інший вплив на людину. Відчуття повної гармонії, злиття з Божественним

началом. Не випадково перші будівлі людей були колоподібними, і перші міста в плані уявляли собою коло» [3].

За даними [4] французький вчений Антоні Бові, який досліджував піраміду Хеопса протягом 30 років, помітив, що тіла дрібних тварин, що випадково потрапили в «царську кімнату» муміфікувались. Після того, як вчений повернувся до Франції, він побудував модель піраміди з довжиною підніжжя біля метра, зорієнтовану за сторонами світу, Поклавши на висоту $1/3$ від підніжжя до вершини тіло померлої тварини, вчений через деякий час помітив, що тіло тварин муміфікувалося.

А чеський інженер Карел Дрбал не тільки відтворив результати дослідів А.Бові, але й віднайшов зв'язок між формою простору піраміди, і процесами, що проходять в піраміді. Також було виявлено, що змінами розмірів піраміди можливо впливати на певні процеси, прискорюючи їх чи уповільнюючи [4].

Досить відомим відкриттям К. Дрбала стало те, що енергія піраміди, зорієнтованої її сторонами до геомагнітних полюсів, заточує лезо для бриття, яке К. Дрбал розмістив на рівні $1/3$ висоти піраміди, під прямим кутом до геомагнітного меридіану. Винахід було запатентований і випускався у вигляді пластмасового приладу «Бритвенний заточувачель», який дозволяв багаторазово використовувати одне й те ж лезо [4].

Вказана публікація [4] наводить також багато іншої цікавої інформації стосовно впливу архітектурних форм на людей. Але маючи певний науковий скептицизм, автори вирішили експериментальним шляхом довести чи заперечити вплив геометричних форм на живі істоти. Не маючи змоги проведення експерименту над людьми, було вирішено провести нескладний експеримент з виявлення впливу простих геометричних форм на інші біологічні форми – на паростки пшениці.

Ю.М. Денисенко розробив експеримент, який довів існування енергетичних (енерго-інформаційних) впливів різних геометричних форм на біологічні організми. Все обладнання для експерименту і сам експеримент під керівництвом Ю.М. Денисенка виконали І. А. Жежуленко і М. П. Сирбу. Ними виготовлені два комплекти простих геометричних форм – куб, циліндр, конус, 4-гранна і 3-гранна піраміди (один комплект з тонкого пластику, другий комплект у вигляді каркасних фігур зі сталевих прутів, обклеєних також пластиковою плівкою). Металеві пруті мають діаметр 4 мм, і розміри по ширині у основи всіх фігур по 100 мм, висота всіх фігур по 100 мм (рис. 2).

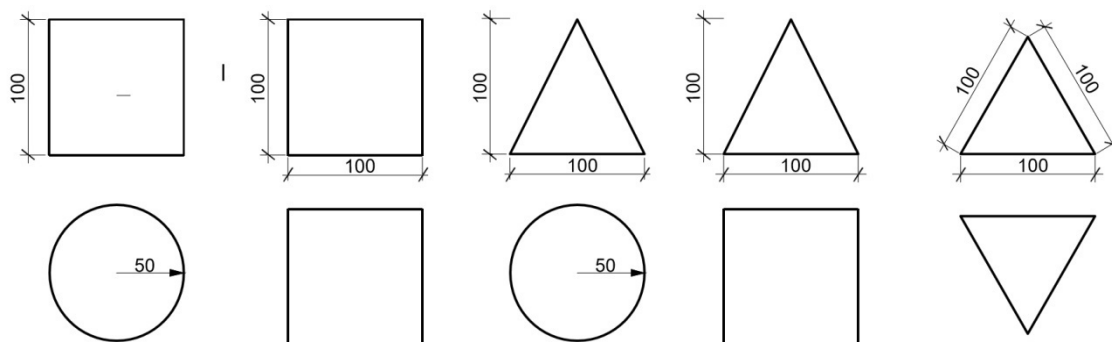

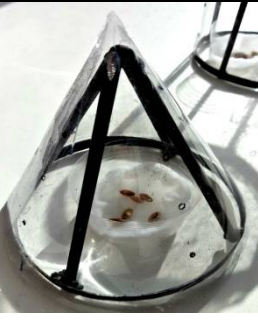

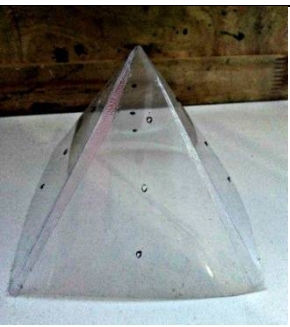
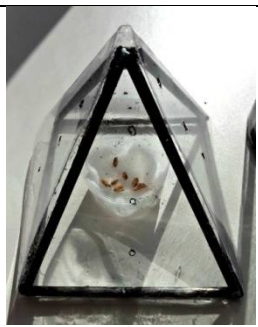

Рис. 2. Розміри геометричних фігур, виготовлених для проведення експерименту

Таблиця 1

Геометричні форми для експериментальної посадки зерен пшениці (25.02.2017 р.)

Фігури з пластикової плівки	Фігури з металевого каркасу і пластикової плівки
 <p data-bbox="488 651 544 685">куб</p>	 <p data-bbox="1078 651 1134 685">куб</p>
 <p data-bbox="488 972 571 1003">конус</p>	 <p data-bbox="1078 972 1177 1003">конус</p>
 <p data-bbox="488 1317 603 1348">циліндр</p>	 <p data-bbox="1078 1317 1203 1348">циліндр</p>
 <p data-bbox="488 1659 730 1693">3-гранна піраміда</p>	 <p data-bbox="1078 1659 1331 1693">3-гранна піраміда</p>
 <p data-bbox="488 1989 730 2018">4-гранна піраміда</p>	 <p data-bbox="1078 1989 1331 2018">4-гранна піраміда</p>

Таблиця 2

Динаміка росту зерен пшениці в геометричних фігурах з дня посадки 25.02.17 р.

	2-й день посадки, 26 лютого	3-й день посадки, 27 лютого	4-й день посадки, 28 лютого	5-й день посадки, 29 лютого
Куб із пластику	3 6 зерен проросло 4	Поява стебла, інтенсивний ріст, проросли всі зерна	Активний ріст паростків, довжина більше 10 мм	Активний ріст паростків, довжина більше 50 мм
Куб із металевого каркасу	3 6 зерен проросло 2	Поява стебла, інтенсивний ріст, проросли всі зерна	Активний ріст паростків, довжина більше 10 мм	Активний ріст паростків, довжина більше 50 мм
Конус із пластику	3 6 зерен проросло 1	Поява стебла, уповільнений ріст, проросли ще чотири зерна (всього 5 з 6)	Повільний ріст паростків	Повільний ріст паростків, довжина більше 30 мм
Конус із металевого каркасу	3 6 зерен проросло 2	Поява стебла, уповільнений ріст, проросли ще чотири зерна	Повільний ріст паростків	Повільний ріст паростків, довжина більше 30 мм
Циліндр із пластику	3 6 зерен проросло 5	Поява стебла, інтенсивний ріст, проросли всі зерна, (6 з 6)	Активний ріст паростків, довжина більше 10 мм	Активний ріст паростків, довжина більше 50 мм (рис.3)
Циліндр із металевого каркасу	3 6 зерен проросло 4	Поява стебла, інтенсивний ріст, проросли всі зерна	Активний ріст паростків, довжина більше 10 мм	Активний ріст паростків, довжина більше 50 мм (Рис.4)
3х-гранна піраміда із пластику	3 6 зерен проросло 3	Активний ріст коренів, ріст стебла призупинено	Розпочався ріст паростків	Повільний ріст паростків, довжина більше 20 мм (рис.5)
3х-гранна піраміда із мет. каркасу	3 6 зерен проросло 3	Активний ріст коренів, ріст стебла призупинено	Ріст стебла призупинено	Дуже повільний ріст паростків, довжина не більше 15мм (рис.6)
4х-гранна піраміда із пластику	3 6 зерен проросло 2	Активний ріст коренів, ріст стебла повільний, проросло іще одно зерно, (3 з 6)	Розпочався ріст паростків, довжина паростків 5 мм	Повільний ріст паростків, довжина до 30 мм
4х-гранна піраміда із мет. каркасу	3 6 зерен проросло 3	Активний ріст коренів, ріст стебла повільний	Розпочався ріст паростків, довжина до 5 мм	Повільний ріст паростків, довжина до 30 мм

Рис.3. Добре пророслі 6 зерен з 6 посаджених в пластиковому циліндрі, 5-й день росту

Рис.4. Добре пророслі 4 зерна з 6 посаджених в циліндрі з металевого каркасу, 5-й день росту

Рис.5. Мало пророслі 3 зерна (з 6 посаджених) в 3-гранній пластиковій піраміді, 5-й день росту

Рис.6. Мало пророслі 3 зерна (з 6 посаджених) в 3-гранній, піраміді з металевого каркасу, 5-й день росту

Багато науково-популярних видань, в тому числі і вищезазначене [4], вказують на фактично абсолютно позитивний енергетичний вплив знаходження на рівні третини висоти піраміди: «дослідження, проведені в 60 ті роки ХХ ст. відомим єгиптологом Енелем (його справжнє ім'я – Михайло Володимирович Сарятин, 1883–1963 рр.), показали, що випромінювання піраміди має складну структуру і особливі якості. Ним було виділено декілька променів: промінь, названий Пі, під впливом якого руйнуються ракові пухлині клітини, промінь, що викликає муміфікацію (висушування) і знищення мікроорганізмів, і таємничий промінь Омега, під впливом якого їжа довгий час не псується і який має благий вплив на людину. Енелем вперше була озвучена ідея, що впливу саме цього концентрованого променя підлягали присвячені під час ініціації в саркофазі царської кімнати» [4].

Але проведений експеримент з пророщенням пшениці в різних формах показав не лише позитивний, але й руйнівний вплив для живих істот (якими також є зерна пшениці) при довгому знаходженні на рівні «царської кімнати». Як виявив експеримент, найкращі сходи і найбільший ріст паростків пшениці відбулися в кубах і циліндрах, причому в пластикових об'ємах (циліндр і куб з металевих каркасів) дали дещо гірші результати. А найгірше зерна пшениці проросли в конусах і в пірамідах (особливо в трьохгранній піраміді).

Наприклад, при 6 посаджених зернах в циліндрі, виготовленому з пластику, на 2-й день посадки проросло 5 зерен з 6, а на 3-й день всі 6 зерен, при чому на 5-й день посадки довжина паростків кожного зерна складала більше 50 мм.(Рис.3). В циліндрі з металевого каркасу проросло 4 зерна з 6, і на 5-й день посадки довжина паростків також складала більше 50 мм.(Рис.4). А в трьохгранній піраміді з металевого каркасу проросло всього 3 зерна з 6, причому довжина паростків на 5 день складала не більше 15 мм (в чотирьохгранній піраміді з металевого каркасу з 6 зерен проросло 3, та довжина паростків на 5-й день складала до 30 мм рис.6). Якщо брати до уваги те, що енергія в піраміді (виходячи з даних вищезазначених джерел) заточує лезо, то напрошується висновок, що надмірно потужна енергія знищує частину зерен або уповільнює розвиток іншої, незнищеної частини зерен пшениці.

Про наявність дуже сильної енергетики всередині піраміди (особливо піраміди, створеної з металевого каркасу) свідчить той факт, що при однаковому поливі зерен у всіх геометричних формах висихання всередині каркасної піраміди було найбільш інтенсивним, внаслідок чого ріст зупинявся. Для підтвердження результату в дослідженні використано дві піраміди: трьохгранну и чотирьохгранну. В результаті в трьохгранній піраміді

висихання було активнішим, можливо тому, що всі сторони рівні, і тому сила притоку енергії більша.

Ю.М. Денисенко висунув гіпотезу, що піраміда при житті фараона могла використовуватись для релаксації, лікування чи просто енергетичної «підзарядки», але при цьому перебування в царській кімнаті мало бути неетривалим, задля уникнення руйнування від надмірного притоку енергії.

Висновки. Сучасна грубо матеріалістична парадигма розглядає сучасну архітектуру як конструктор, який оперує, перш за все, проблемами конструкції, економічності, оригінальності, функціональності і хоча не завжди, але все ж і естетики, яка в свою чергу спрямована до ментально-асоціативного сприйняття. А питання третьої складової архітектури – «користі» – дещо спотворено і розкривається лише в функції, при чому своїми конструкціями, матеріалами, розташуваннями, формами, кольорами і т.ін. архітектурні об'єкти нерідко є не лише некорисними, але часто небезпечними. Вивчення досвіду минулого, наукове дослідження енерго-інформаційного впливу середовищних об'єктів і форм та впровадження зазначених знань в учбовий процес і в практичне проектування може зробити архітектуру дійсно корисною.

Всі причини психологічного впливу об'єктів середовища слід розглядати як такі, що мають ментально-асоціативне чи енергетичне (енерго-інформаційне) походження.

За допомогою нескладного експерименту на прикладі пророщення пшеничного зерна доведено, що геометричні форми мають певний енергетичний вплив на біологічні організми, чи то прискорюючи їх ріст і розвиток, чи то пригнічуючи їх.

Останнім часом спостерігається підвищення уваги до питання енергетичного (енерго-інформаційного) впливу геометричних форм на живі організми, на людей зокрема, що є важливим для теорії і практики архітектурного формотворення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чудновец Р. С. Влияние архитектурных форм на эмоциональное состояние человека [Електронний ресурс] / Р. С. Чудновец., Н.А.Ткач // Материалы VIII Международной студенческой электронной научной конференции «Студенческий научный форум» - 2016. – Режим доступа: <https://www.scienceforum.ru/2016/1400/22058>. – 7.03.2017 р.
2. Бурдина Н. А. Аспекты психического воздействия геометрии формы пространства интерьера на жизнедеятельность человека: дис. ... канд. арх.: специальность 18.00.01 «Теория и история архитектуры, реставрация и реконструкция историко-архитектурного наследия» [Текст] / Н. А. Бурдина. – Екатеринбург, 2004. – 163 с.
3. Архитектура воздействует на психику и генетику человека [Електронний ресурс] / Режим доступа: <http://rateh.ru/arhitektura-vozddeistvuet-na-psihiku-i-genetiku-cheloveka>. – 7.03.2017 р.
4. Архитектурная форма и ее влияние на человека [Електронний ресурс]. – <http://mafram.ru/index.php/materialy/stati/41-proverka>
5. Денисенко Ю.М. Енергоінформаційний вплив і сучасна архітектура [Текст] / Ю.М. Денисенко // Архітектура та екологія: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 31 жовтня – 1 листопада 2016 року). – К.: НАУ, 2016. – С. 80–81.